ADDYSG CYMRU
EDUCATION WALES
cenhadaeth ein cenedl | our national mission

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Disgyblion ag anghenion addysgol arbennig mewn ysgolion prif ffrwd – adroddiad arfer da.

Adroddiadau Cylch Gwaith Estyn

Ymateb Llywodraeth Cymru

Teitl yr adroddiad: **Disgyblion ag anghenion addysgol arbennig mewn ysgolion prif ffrwd – adroddiad arfer da.**
Manylion yr adroddiad Comisiynwyd yr adroddiad hwn gan Gyfarwyddiaeth Addysg Llywodraeth Cymru er mwyn adolygu darpariaeth effeithiol ar gyfer disgyblion ag anghenion addysgol arbennig (AAA) mewn ysgolion cynradd, uwchradd a phob oed a gynhelir dan y fframwaith statudol presennol a'r trefniadau a osodwyd yng Nghod Ymarfer AAA Cymru.
Crynodeb o'r prif ganfyddiadau **Cymorth effeithiol ar gyfer disgyblion ag AAA** Yn y rhan fwyaf o'r ysgolion yr ymwelodd Estyn â nhw, canfuwyd bod staff yn defnyddio ystod eang o ddulliau i sicrhau eu bod yn nodi anghenion disgyblion yn gynnar. Canfuwyd mai'r ysgolion mwyaf llwyddiannus o ran sicrhau bod cymorth arbenigol ar waith oedd y rhai oedd yn eiriol yn gryf dros eu disgyblion, ac yn herio'n gadarn pan nad oedd y cymorth a ddarparwyd yn diwallu anghenion y disgyblion. **Ymgysylltu ag eraill i gefnogi disgyblion ag AAA** Yn ôl yr adroddiad, mewn llawer o'r ysgolion yr ymwelodd Estyn â nhw mae monitro cynnydd ar gyfer disgyblion ag AAA yn seiliedig ar gyd-ddealltwriaeth o les disgyblion a beth sy'n bwysig i bob plentyn. Yn yr ysgolion hyn, canfu Estyn bod staff yn rhoi ystyriaeth ofalus i olrhain cynnydd disgyblion mewn meysydd fel ymddygiad, presenoldeb a'r cynnydd a wneir tuag at y targedau yn eu Cynlluniau Addysg Unigol. Roedd hyn yn darparu golwg fwy cyflawn i staff o'r cynnydd y mae disgyblion yn ei wneud **Arweinyddiaeth effeithiol ar gyfer AAA** Ym mron yr holl ysgolion yr ymwelodd Estyn â nhw, canfuwyd bod uwch arweinwyr yn sefydlu gweledigaeth ac ethos cynhwysol iawn sy'n pennu dyheadau uchel ar gyfer yr holl ddisgyblion, beth bynnag eu galluoedd a'u hanghenion. Canfu Estyn yn y rhan fwyaf o'r ysgolion yr ymwelwyd â hwy bod arweinwyr yn darparu hyfforddiant arbenigol wedi'i gynllunio'n dda ar gyfer staff er mwyn cefnogi disgyblion ag AAA.
Dylai Llywodraeth Cymru: **A5 Gynorthwyo ysgolion ac awdurdodau lleol yn ystod cyfnod gweithredu'r trefniadau statudol newydd er mwyn cefnogi disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)** **Derbyn** – Bydd y system ADY newydd yn dechrau cael ei rhoi ar waith fesul

cam o fis Medi 2021 ymlaen, gyda'r rolau statudol a grëwyd dan y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg 2018 yn cychwyn ym mis Ionawr 2021. Mae'r Ddeddf yn rhan o'r rhaglen drawsnewid ADY sydd eisoes yn mynd rhagddi. Rydym wedi ymrwymo pecyn o fuddsoddiad gwerth £20 miliwn i'r rhaglen drawsnewid ADY yn ystod cyfnod y Cynulliad hwn. Mae'n harweinwyr trawsnewid ADY yn darparu cyngor, cymorth a her i awdurdodau lleol, ysgolion, lleoliadau blynyddoedd cynnar a sefydliadau addysg bellach wrth iddynt baratoi i roi'r system ADY newydd ar waith. Bydd cyfran sylweddol o'r cyllid trawsnewid ADY yn cael ei ddefnyddio i gefnogi gweithgarwch i ddatblygu sgiliau'r gweithlu addysg er mwyn helpu i adeiladu gallu o fewn y system a gwella canlyniadau i ddysgwyr. Wrth ochr cynnig dysgu proffesiynol i bob athro, rydym yn datblygu cynnig dysgu proffesiynol penodol ar gyfer Cydlynwyr ADY a fydd yn darparu rôl arwain strategol ac yn fan cyswllt cyntaf i gael cyngor ac arweiniad ADY proffesiynol mewn ysgolion a cholegau.
Mae'r adroddiad yn gosod yr argymhellion canlynol ar gyfer ysgolion ac awdurdodau lleol: **Dylai ysgolion:** A1 Wella ansawdd targedau yn CAUau disgyblion er mwyn hyrwyddo cynnydd disgyblion mewn dysgu ac annibyniaeth A2 Sicrhau bod trefniadau hunanwerthuso yn rhoi mwy o sylw i'r cynnydd a wna disgyblion ag AAA o ran eu hanghenion, eu galluoedd a'u mannau cychwyn unigol **Dylai awdurdodau lleol:** A3 Gynorthwyo ysgolion i gael y gwasanaethau arbenigol allanol y mae eu hangen arnynt i hyrwyddo lles a chynnydd disgyblion ag AAA A4 Hyrwyddo gweithio mewn partneriaeth rhwng ysgolion arbennig ac ysgolion eraill a gynhelir yn yr awdurdod lleol Bydd Is-adran Cymorth i Ddysgwyr y Gyfarwyddiaeth Addysg yn ysgrifennu at awdurdodau lleol i dynnu eu sylw at yr argymhellion sy'n cael eu gosod arnynt hwy ac ar ysgolion gan yr adroddiad hwn.
Manylion cyhoeddi. Cyhoeddwyd yr adroddiad hwn ar 23 Ionawr, a gellir ei weld ar wefan Estyn: https://www.estyn.gov.wales/

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg.
This document is also available in English.

ISBN Digidol 978-1-80038-062-2

© hawlfraint y Goron Ionawr 2020
WG39975